

Stonehenge wordt steeds omvangrijker

Stonehenge, het enorme stenen monument, dat de vlakte van Salisbury in West Engeland domineert, werd tot enkele decennia geleden beschouwd als een op zichzelf staand monument uit de prehistorie. Maar talloze onderzoeken die sindsdien plaatsvonden hebben dat beeld drastisch doen veranderen. Ook recent onderzoek draagt daar opnieuw aan bij.

Stonehenge werd, zo bleek, gebouwd in een aantal duidelijk van elkaar te onderscheiden stappen. Aan het oorspronkelijke aarden monument (3500 v.Chr.) werden in verschillende etappes (2500 resp. 1500 v.Chr.) stenen cirkels toegevoegd. En ook de functie van het monument is in de loop van zijn bestaan veranderd. Van een gemeenschappelijke begraafplaats tot aan een monument met duidelijke astronomische connotaties. Maar daar is het niet bij gebleven. Nog onlangs bleek dat de buitenste cirkel van grote stenen vermoedelijk afkomstig is van een ouder monument dat honderden kilometers verderop in de bergen van Wales stond. Ook bleek Stonehenge niet op zichzelf te staan, maar onderdeel uit te maken van een veel meer monumenten omvattend prehistorisch landschap. Zo werden niet ver verwijderd van Stonehenge de restanten van een houten monument herontdekt. En niet ver van dit zogeheten 'Woodhenge' bleek zich nog een enorm aarden monument, een cirkelvormige vlakte omgeven door een aarden wal, te bevinden.

▼ ▲ Stonehenge. (FOTO: CORAL PRESS)

Cirkelvormige gaten

Daarboven is zeer recent nog ontdekt dat deze 'Durington Wall' zelf weer omgeven werd door een hele serie grote op regelmatige afstand van elkaar gelegen cirkelvormige gaten. Hoewel deze gaten, die vorig jaar door een team onderzoekers van de universiteit van Bradford werden waargenomen, opvallende gelijkenis vertoonden en ze ook allemaal op hetzelfde moment opgevuld leken te zijn, werden ze door veel wetenschappers afgedaan als natuurlijke fenomenen. 'Omdat wij er echter van overtuigd waren dat het om door mensen vervaardigde gaten ging, hebben we het afgelopen jaar een aantal nieuwe onderzoeken gedaan', aldus prof. Vincent Gaffney van de Bradford Universiteit. Voor hun onderzoek hebben ze onder meer gebruik gemaakt van *Solar Luminescentie*, een techniek waarbij de hoeveelheid licht die in een aardlaag is opgeslagen, gebruikt wordt om de oudheid van die laag te vast te stellen. Een methode die betrouwbaarder is dan de gebruikelijke C14-methode. Ook is het hele terrein nog eens zeer nauwkeurig nagemeten.

De resultaten van hun onderzoeken bleken zo eenduidig dat zelfs de grootste sceptici nu overtuigd lijken van het feit dat het om door mensenhanden vervaardigde gaten gaat. Alle onderzochte gaten hebben namelijk exacte dezelfde diameter en zijn even diep. En de gaten zijn zodanig gerangschikt, dat ze in een wijde cirkel om Duringtons Wall heen liggen. Samen omsluiten ze een terrein dat ongeveer twintig keer de omvang heeft van Stonehenge. De gaten zijn nu gedateerd rond 2500 v.Chr., hetgeen correspondeert met de periode waarin de eerste stenen cirkel van Stonehenge werd geplaatst. 'We weten nu dus dat het om mensenwerk gaat en wanneer ze gemaakt zijn. Maar waar deze gaten voor gediend hebben en of er ooit iets in gestaan heeft gestaan; dat is nog een raadsel.' Aldus Gaffney bij de BBC. En wat de relatie is met Stonehenge, dat slechts 2,5 kilometer verderop ligt, is al even onduidelijk. Maar dat die zaken verband met elkaar houden, daar twijfelt Gaffney niet aan. ◀